

Zatemnené oči? Pouč sa od sťahovavých vtákov!

Jr 8,4-7: *Takto hovorí Hospodin: Ak niekto padne, či nevstane? Ak sa niekto odvráti, či sa nevráti späť? Prečo sa tento ľud, odpadnutý Jeruzalem, sústavne odvracia? Pridržiajú sa klamstva a zdráhajú sa obrátiť. Načúval som a počul som: Nehovoria pravdu, nikto neľutuje svoj zločin, aby povedal: Čo som to urobil? Každý beží ďalej ako kôň, ktorý sa ženie do boja. Aj bocian pod nebom pozná svoj čas; hrdlička, lastovička a žeriav dodržiavajú čas svojho príchodu, ale môj ľud nepozná Hospodinov právny poriadok.*

Ef 4,17-24

1. Jeremiáš napísal tento text podľa niektorých odborníkov na Starú zmluvu ako súčasť komplexu úvah, ktoré reagovali na ťarchu a zármutok nad pretrvávajúcim suchom v Izraeli. Hospodin nedal dážd' pre svoj ľud. Prorok to vníma ako blížiaci sa súd a analyzuje situáciu tak, ako ju vidí Boh (teologizuje!).
2. Hlavným argumentom v ústach proroka je stav Božieho ľudu. Celý národ nominálne patrí Hospodinovi, ale v skutočnosti veľa ľudí sa dostalo na scestie. Mnohí upadli, niektorí blúdžia a nevedia sa v živote orientovať v zmysle Božieho zákona. Stav vtedajšej izraelskej spoločnosti nenasvedčoval, že by Hospodin mal miesto v ich národe ako Pán. Jeho panstvo bolo iba deklarované, ale reálne sa nenaplnovalo.

To je do značnej miery stav dnešného Slovenska. Po sčítaní ľudu, kedy sa prihlásilo ku kresťanským cirkvám 83,5% obyvateľstva (4 492 315 obyvateľov) sa mnohí pýtajú, či ešte vôbec treba vykonávať evanjelizáciu. Je nám tu treba prebudených, evanjelizujúcich kresťanov? Je nám treba tlačit' kresťanské traktáty? Je potrebné šíriť kresťanskú literatúru? Majú tu pôsobiť evanjelikálne cirkvi s výrazným dôrazom na svätosť života? Nieje to nadbytočné úsilie a luxus pre slovenskú spoločnosť?

Myslím, že nemusíme robiť nejaké dôkladné štúdie a prieskumy, aby sme mohli dať odpoveď. Ako v čase proroka Jeremiáša, tak aj v našej dobe pozorujeme množstvo ľudí, ktorí sú síce deklarujú príslušnosť k Božiemu ľudu, ale skutky tomu nenasvedčujú. Keby nepravosti, násilie, bezprávie všetkého druhu, závislosti a všetky hriechy páchali iba nečlenovia cirkví, boli by zriedkavosťou, lebo by sa to vzťahovalo iba na 857 906 občanov! Zo skúsenosti každého dňa vidíme opak: silnejú bezpečnostné opatrenia vo všetkých inštitúciách, od Slovenskej pošty až po väznice, každý si musíme dať dobrý pozor, aby nás niekto neokradol, poisťné sumy sa zvyšujú, zákonodarstvo potrebujeme mať čoraz prepracovanejšie lebo špekulantov pribúda, podvody sú na dennom poriadku... Musíme pokračovať v tomto žalostnom výpočte?

3. Prorok stavia proti nepochopiteľne zatemneným očiam Božieho ľudu **pudy sťahovavých vtákov**. Sťahovavé vtáky podľa Božieho stvoriteľského poriadku pravidelne, každý rok nájdu cestu do svojich hniezd alebo na zimoviska v ďalekých krajinách a potom naspäť. A to sú iba nerozumné tvory - prečo človek, ktorý je obdarený rozumom a známosťou o Božom ľude a hodnotách, ktoré sa k Božiemu panstvu družia, nechápe a robí si, čo žiada telo a čo škodí druhým ľuďom i šíreniu Božieho kráľovstva? Odpoveď je zrejma: na vine je formálna príslušnosť k Božiemu ľudu, nedostatočná znalosť Božieho slova, nijaký alebo veľmi chabý duchovný život.
4. Text Ef 4,17-24 pojednáva o veľkej a požehnanej premene - o NOVOM ČLOVEKOVI. Nový človek je ten, ktorého oči vidia, že **pohania obcujú v márnosti**

svojej mysle, zatemnení na rozume, odcudzení Božiemu životu nevedomosťou, ktorá je v nich, a zatvrdilosťou svojich srdc; oni sa totiž v svojej otupenosti oddali výstrednostiam, aby zo ziskuchtivosti páchali všetku nečistotu.

Je tu reťazec pojmov: *márnosť – zatemnenie – odcudzenie – zatvrdilosť – otupenosť – výstrednosti – ziskuchtivosť*. Ani tieto veci netreba veľmi do detailu rozoberať, lebo sú aktuálne aj dnes, v čase kedy od spísaniu apoštolovho listu uplynulo skoro 2000 rokov! Naše pokolenie je márnivé, mnohí ľudia sa správajú proti rozumu ani keby mali zatemnené oči, problém odcudzenia sa skúma v psychológii ako jeden z kľúčových pre dosiahnutie pocitu kvalitného prežívania, zatvrdilosť (horkosť) v srdci je jeden z nepriateľských fenoménov nášho komunikovania s ľuďmi – otupenosť, ktorá vedie k výstrednostiam, je badateľná u závislých ľudí, ziskuchtivosť narástla do enormných prejavov. Božie slovo hovorí do rovnako aktuálnej situácie!

Apoštol Pavel vidí túto kolosálnu skazenosť, ale nepodlieha malomyselnosti: ***hovorím a svedčím v Pánu: ... dostalo sa vám v Ňom poučenia ... zložte starého človeka ... obnovte sa duchom svojej(!) mysle a oblečte nového človeka ... v spravodlivosti a svätosti pravdy.*** Apoštol tu zjavne hovorí k „cirkevníkom“. Dostalo sa im poučenia, vedia ako na to, majú to vo svojej mysli – no nekonajú. Preto Pavel hovorí: Nečakajte na to od Boha, to je vaša úloha. To pripomína intenciu Jeremiáša. Je mu nepochopiteľná zatvrdilosť Božieho ľudu. Ved' keby len nemal zatemnené oči, videl by znamenia času (por. Mt 16,1-4) a nádheru života v kráľovstve, kde vládne Boh.

Len keby sa Boží ľud poučil od sľahovavého vtáctva!